

Del 3:

Didaktiskt tilläggsmaterial:

UNDERVISNINGSHELHET I MOFI FÖR ÅK 6

Oppimiskokonaisuus

Kohderyhmä: 6. luokka.

Oppimiskokonaisuuden teema: Kalevala

Oppimateriaali:

Mäkinen, K. (2002). Suomen lasten Kalevala. Otava.

<https://www.kalevalaseura.fi/kalevalankankahilla/index.php>

OPPIMISKOKONAISUUDEN PÄÄTAVOITTEET:

M1 Uppmuntra eleven att lägga märke till och intressera sig för mångfalden och utbudet av finskspråkigt material som stödjer det egna lärandet och att hjälpa eleven att bli förtrogen med karaktäristiska drag i den finskspråkiga kulturen. (Jokaisella tunnilla)

M6 Uppmuntra eleven att diskutera och debattera ämnen som lämpligen angår och intresserar hens åldersgrupp i relation till livserfarenheten. (Erityisesti tunnilla 5)

M9 Erbjud eleven möjlighet att med hjälp av olika källor lyssna på, läsa och med hjälp av läs- och lärstrategier tolka för hen betydelsefulla lättbegripliga texter på standardspråk. (Erityisesti tunneilla 1, 2, 4 & 5)

M10 Handleda eleven att producera texter som hänför sig till hens vardag och att med hjälp av strukturer på en grundläggande och något mer krävande

språkfärdighetsnivå öva sig att producera, dela och publicera redan tolkade texterna. (Erityisesti tunnilla 4)

(Utbildningsstyrelsen, 2014, s. 215.)

Teema	Työskentelytavat	Materiaali	Tavoitteet
1 Tutustuminen kansalliseepokseemme lapsille suunnatun Kalevalan avulla	Tunnin alussa oppilaiden tietämystä Kalevalasta kartoitetaan Answergarden-sovelluksen kautta. Mitä oppilaat tietävät Kalevalasta ennestään ja mitä he miettivät kuullessaan sanan "Kalevala"? Kukin oppilas ja opettaja mukaan lukien lähettää vähintään yhden asian anonymisti Answergardeniin Ipadin kautta. Sen jälkeen isolla näytöllä näkyvistä asioista keskustellaan koko luokassa opettajan johdolla. Tämän jälkeen oppilaat ja opettaja muodostavat ringin, ja opettaja kertoo lyhyesti, miten Kalevalan kokoaminen tapahtui Elias Lönnrotin toimesta. Tämän jälkeen oppilaat saavat ottaa mukavan asennon ja kuunnella kun opettaja lukee ääneen ensimmäisen luvun kirjasta "Suomen lasten Kalevala".	• Ipad • Answergarden-sovellus • Suomen lasten Kalevala	Herättää oppilaiden kiinnostus teemaa kohtaan. Laajentaa mofi-oppilaiden tietämystä Kalevalasta sekä sen sanastosta ja kielestä.
2 Tutustuminen Kalevalan sisältöön	Oppilaat lukevat pienryhmissä eri lukuja Kalevalasta sekä keskustelevat pienryhmissä lukemastaan. Oppilaat jakautuvat sitten uusiin ryhmiin, joissa kaikki ovat	• Kirjasta skannatut luvut • iPad	Oppilaat saavat tutustua kirjan koko sisältöön lukemalla itse yhden

	lukeneet eri luvut, ja kertovat toisilleen lukemastaan.		luvun sekä kuuntelemaan toisia oppilailta kirjan muista luvuista. Oppilaat joutuvat syventämään omaa ymmärrystään lukemastaan luvusta, jotta he voivat kertoa siitä muille.
3 Syvempi tutustuminen Kalevalan hahmoihin	Jokaiselle oppilaalle jaetaan kortti, jonka toisella puolella on kuva yhdestä Kalevalan hahmosta ja toisella puolella on tyhjää tilaa. Oppilaiden tulee etsiä tietoa kyseisestä hahmosta. Jotkut oppilaat saattavat saada saman hahmon. Jokaisen tulisi löytää noin kolme-neljä faktaa hahmostaan. Nämä asiat kirjoitetaan kortin toiselle puolelle, jossa on tyhjää tilaa. Oppilaiden tulee etsiä tietoa esim. tältä sivustolta: https://www.kalevalaseura.fi/kalevalankahilla/a.php tai sitten Googlesta. Opettaja muistuttaa oppilaita lähdekritiikistä ja kehottaa heitä kysymään opettajalta, jos jonkun sivuston käyttökelpoisuus askarruttaa heitä. Jos joku oppilaista on	• Kortteja, joissa on kuvia Kalevalan hahmoista • Ipad	Oppilaiden tulee itsenäisesti etsiä tietoa netistä sekä opettajan avustaa heitä löytämään se kaikista olennaisiin informaatio. Lähdekriittisyyden huomioimiseen kannustetaan myös. Lisäksi oppilaiden tulee esitellä oma hahmonsa

	valmis ennen muita, niin hän saa joko värittää hahmonsa tai lukea yllä olevalta sivustolta tietoa Kalevalan muista hahmoista. Kun kaikki ovat valmiita, oppilaat esittelevät hahmot toisillensa. Esittely toteutetaan "speed dating"-hengessä. Oppilaat muodostavat kaksi rinkiä, joista ainoastaan sisärinki pyörii. Oppilailla on pari minuuttia aikaa kertoa toisillensa hahmoistaan.		sekä osata kuunnella toisten esittelyjä.
4 Kalevala-runo oppilaiden kertomana	Opettaja jakaa luokan pieniin ryhmiin, kaksi-kolme oppilasta per ryhmä. Jokaiselle ryhmälle jaetaan yksi runo Suomen lasten Kalevalasta (ks. Liite 1.) Heidän tehtävänä on kirjoittaa runo uusiksi, nykypäivän kielellä. Juuri niin kuin he sen sanoisivat ja juuri niin kuin he sen ymmärtävät. Opettaja korostaa, että yksikään tulkinta ei ole väärä, sillä kaikki ymmärtävät asiat eri lailla. Lopuksi opettaja kokoaa oppilaiden runot yhteen yhteiseksi digitaalseksi iBooks-kirjaksi. Jos joku ryhmä on valmis ennen muita, saavat he piirtää runoon sopivia kuvia kirjaan.	• Ipad • Paperi, kynä ja kumi suunnitteluvaiheeseen.	Tämän tunnin ensisijaisia tavoitteita ovat onnistunut ryhmätyöskentely ja yhteistyö sekä mahdollisiin kompromissihin kykeneminen. Kannustaa oppilaita olemaan luovia ja rohkeasti kokeilemaan eri kirjoitustyyliä ja leikittelemään sanoilla sekä ilmauksilla.

5 Sampo ja onni	Sammosta kerrotaan Kalevalan kirjassa. Sampo on hyvä ja tuottaa omistajalleen onnea ja rikkautta. Koko luokka keskustelee siitä mitä onni on ja mikä voisi olla 2020-luvun sampo. Opettaja kirjoittaa ajatukset taululle ajatuskartan muodossa. Tunti ja oppimiskokonaisuus päätetään kartoittamalla oppilaiden oppimista Answergarden-sovelluksen kautta, niin kuin oppimiskokonaisuuden alussa. Lopuksi verrataan ensimmäisen ja viimeisen Answergardenin tuloksia. ja voidaan nähdä kuinka paljon oppilaat ovat oppineet oppimiskokonaisuuden aikana.	• Taulu • iPad • Answergarden-sovellus	Herättää keskustelua luokassa siitä mitä onni on Kalevalan sammon esimerkin avulla. Kartoittaa luokan oppimista oppimiskokonaisuuden loppuessa.
--------------------	--	--	---

Liite 1.

Runo 1

Kirkui marjanen mäeltä, puolukkainen kankahalta: Tule neiti, noppimahan, punaposki, poimimahan, tinarinta, riipimähän, vyö vaski, valitsemahan, ennen kuin etana syöpi, mato musta muikkoavi! (Mäkinen, 2002, s. 172.)

Runo 2 Kullervo, Kalervon poika, sinisukka äijön lapsi, läksi soitellen sotahan, iloitellen tappelohon. Soitti suolla, soitti maalla, kajahutti kankahalla, rojahutti ruohokossa, kulahutteli kulossa. (Mäkinen, 2002, s. 130.)

Runo 3 Siitä vanha Väinämöinen laulelevi, taitelevi: lauloi kuusen kukkalatvan, kukkalatvan, kultalehvän; latvan työnti taivahalle, puhki pilvien kohotti, lehvät ilmoille levitti, halki taivahan hajotti. Laulelevi, taitelevi: lauloi kuun kumottamahan kultalatva-kuusosehen, lauloi oksillen otavan. (Mäkinen, 2002, s. 49.)

Runo 4 Louhi, Pohjolan emäntä, Pohjan akka harvahammas, pian pistihe pihalle, vierähti veräjän suuhun; siinä korvin kuunteleikse. Sanan virkkoi, noin nimesi: Ei ole itku lapsen itku eikä vaimojen valitus; itku on partasuun urohon, jouhileuan juorottama. Työnnähti venon vesille, kolmilaian lainehille. (Mäkinen, 2002, s. 40.)

Runo 5 Siitä vanha Väinämöinen ihastui ikihyväksi, kun sai neion Joukahaisen vanhan päivänsä varaksi. Istuiksen ilokivelle, laulupaaelle paneikse. Lauloi kotvan, lauloi toisen, lauloi kotvan kolmannenki: pyörty pois pyhät sanansa, perin laski lausehensa. (Mäkinen, 2002, s. 24.)

Runo 6 Nouse, maa, makoamasta, Luojan nurmi, nukkumasta! Pane korret korttumahan sekä varret varttumahan! Tuhansin neniä nosta, saoin haaroja hajota kynnöstäni, kylvöstäni, varsin vaivani näöstä! (Mäkinen, 2002, s. 17.)

Runo 7 Lentelevi, liitelevi, päähän polven laskeuvi. Siihen laativa pesänsä, muni kultaist munansa: kuusi kultaista munoa, rautamunan seitsemännen. (Mäkinen, 2002, s. 10.)

Runo 8 Vavahutti polveansa, järkytti jäseniänsä: munat vierähti vetehen, meren aaltohon ajaikse; karskahti munat muruiksi, katkieli kappaleiksi. (Mäkinen, 2002, s. 10.)

Lähdeluettelo

Mäkinen, K. (2002). *Suomen lasten Kalevala*. Otava.

Utbildningsstyrelsen. (2014). *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.